

कृषि विकास बैंक लि.

खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

पदको विवरण:

पद : व्यवसाय अधिकृत
तह : ६ (छ)

सेवा/समूह : प्रशासन/प्रशासन

परीक्षाको किसिम:

(क) : लिखित परीक्षा : २०० पूर्णाङ्क

(ख) : अन्तर्वार्ता : ३० पूर्णाङ्क

न्यूनतम शैक्षिक योग्यता:

मान्यता प्राप्त विश्वविद्यालयबाट व्यापार, वाणिज्य, व्यवस्थापन वा मानविकि संकायबाट मूल विषय अर्थशास्त्र लिई स्नातकोत्तर तह उत्तीर्ण भएका ।

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

बैंकको व्यवसाय अधिकृत प्रशासन सेवा तह-६ पदका लागि निर्धारित कार्य विवरणलाई दृष्टिगत गरी तोकिएको आवश्यक न्यूनतम योग्यता पुगेका योग्य उम्मेदवारहरु मध्येबाट बैंकको बैंकिङ्ग कारोवार, कर्जा, निक्षेप, लेखासंग सम्बन्धित कार्यहरु सम्पादनका लागि बैंकको कार्यक्षेत्र र कार्य प्रकृतिसँग सम्बन्धित बैंकिङ्ग तथा सूचना प्रविधिसँग सम्बन्धित विषयमा उम्मेदवारहरुको सैद्धान्तिक र व्यावहारिक ज्ञानको परीक्षण गर्नु प्रस्तुत पाठ्यक्रमको उद्देश्य रहेको छ ।

लिखित परीक्षाको संरचना:

सि.नं	पत्र	विषय	खण्ड	प्रश्न प्रकृति	प्रश्न संख्या	अंक	अंकभार	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	समय
१	प्रथम पत्र	कानून, बैंकिङ्ग, व्यवस्थापन तथा आर्थिक सम्बन्धी	क	छोटो उत्तर	४	५	२०	१००	४०	३ घण्टा
				लामो उत्तर	३	१०	३०			
			ख	छोटो उत्तर	४	५	२०			
				लामो उत्तर	३	१०	३०			
२	द्वितीय पत्र	सेवा सम्बन्धी	क	छोटो उत्तर	४	५	२०	१००	४०	३ घण्टा
				लामो उत्तर	३	१०	३०			
			ख	छोटो उत्तर	४	५	२०			
				लामो उत्तर	३	१०	३०			

द्रष्टव्य:

- (१) लिखित परीक्षाको प्रश्न पत्र नेपाली वा अंग्रेजी दुवै भाषामा सोधिने छ । सबै प्रश्नको उत्तर अनिवार्य हुनेछ । लिखित परीक्षामा परीक्षार्थीले नेपाली र अंग्रेजी भाषामध्ये कुनै एक वा दुवै माध्यममा उत्तर दिन सक्नेछन् ।
- (२) पाठ्यक्रममा भएका यथासम्भव सबै पाठ्यांशका ईकाईहरु समावेस हुनेगरी प्रश्न सोधिने छ ।
- (३) यस पाठ्यक्रमका विषयवस्तुमा जे सुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मितिभन्दा तीन महिना अगाडि संशोधन भई कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा समावेस भएको सम्झनु पर्छ ।
- (४) लिखित परीक्षामा प्रत्येक पत्रको उत्तीर्णाङ्क न्यूनतम चालीस प्रतिशत अंक रहेको र लिखित परीक्षामा सफल भई योग्यताक्रममा छनौट भएका उम्मेदवारहरु मात्र अन्तर्वार्ता परीक्षामा सम्मिलित हुन पाउने छन् ।
- (५) विषयगत प्रश्नहरुका हकमा एउटा लामो प्रश्न वा एउटा प्रश्नका दुई वा दुईभन्दा बढी भाग (Two or More parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरु (Short notes) सोध्न सकिने छ ।

पाठ्यक्रमको स्वीकृति तथा लागू मिति : २०७७/०९/०९

प्रथम-पत्र : कानून, बैकिङ्ग, व्यवस्थापन तथा आर्थिक सम्बन्धी

खण्ड-क: कानून तथा बैकिङ्ग सम्बन्धी		छोटो उत्तर		४ प्रश्न X ५ अंक = २०			
		लामो उत्तर		३ प्रश्न X १० अंक = ३०			
पाठ्यक्रमको इकाई विभाजन							
बुँदा नं.:	१	२	३	४	५	६	७
प्रश्न संख्या:	१	१	१	१	१	१	१

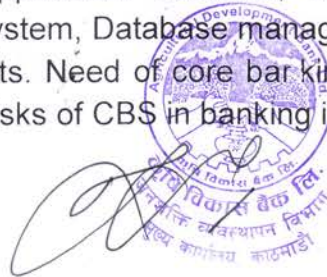
- (१) नेपालको संविधान: नेपालमा संवैधानिक विकासक्रम तथा नेपालको संविधान ।
- (२) ऐन नियम: नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८, बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३, बैकिङ्ग कसूर तथा सजाय ऐन, २०६४, सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउण्डरिङ्ग) निवारण ऐन, २०६४, तथा नियमावली २०७३, विनिमय अधिकारपत्र ऐन, २०३४, बैंक तथा वित्तीय संस्थाको ऋण असुली ऐन, २०५८, तथा नियमावली २०५९, कम्पनी ऐन, २०६३, आयकर ऐन, २०५८ तथा आयकर नियमावली, २०५९, मुलुकी देवानी (संहिता) ऐन, २०७४ र मुलुकी अपराध (संहिता) ऐन, २०७४ का मुख्य प्रावधानहरु, कृषि विकास बैंक लि. कर्मचारी सेवा विनियमावली, २०६२ सम्बन्धी जानकारी ।
- (३) नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी एकिकृत निर्देशन सम्बन्धी जानकारी ।
- (४) बैकिङ्ग अवधारणा, विकासक्रम, बैंकका प्रकार तथा कार्यहरु, नेपालको आर्थिक विकासमा बैकिङ्ग क्षेत्रको आवश्यकता, महत्व, योगदान तथा वर्तमान अवस्था, केन्द्रीय बैंकको आवश्यकता, स्थापना, महत्व, भूमिका तथा काम, कर्तव्य र अधिकार, नेपालमा बैकिङ्ग क्षेत्रको वर्गीकरण तथा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुको काम, कर्तव्य र अधिकार, नेपालमा वाणिज्य बैंकको मुख्य कारोवार क्षेत्र, सम्भावना, अवसर तथा चुनौतिहरु, बैकिङ्ग व्यवसायमा जोखिम र न्युनिकरणका उपायहरु, निक्षेप सेवा, निक्षेप सेवाको अवधारणा, प्रकार, श्रोत संकलन, परिचालन तथा व्यवस्थापन, कर्जा सेवाको अवधारणा, कर्जाको प्रकार, कर्जा चक्र, कर्जा वर्गीकरण तथा कर्जा व्यवस्थापन, विप्रेषण, प्रतितपत्र, बैंक जमानत कारोवारको अवधारणा, महत्व र प्रकार, कोष र ग्रैह कोषमा आधारित कारोवारहरु, Branchless banking, Any branch banking system (ABBS), Digital banking, SWIFT, Draft, ATM, Debit Card, Credit Card, POS, Locker, Financial Literacy, Financial inclusion, Agency Service सम्बन्धी जानकारी ।
- (५) नेपालमा वाणिज्य बैंकको मुख्य कारोवार क्षेत्र, सम्भावना तथा अवसरहरु, अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा प्रचलनमा रहेका आधुनिक सेवा, सुविधाहरु, बैकिङ्ग व्यवसायमा प्रयोग हुने बैकिङ्ग शब्दावलीहरु (Banking Terminology) बारेमा जानकारी, नेपालको बैकिङ्ग क्षेत्रमा देखिएका अवसर, चुनौति तथा जोखिमहरु ।
- (६) कृषि विकास बैंक लि.: बैंकको स्थापना, विकासक्रम, कार्यप्रकृति, दूरदृष्टि, ध्येय, उद्देश्य, संगठनात्मक संरचना, कारोवारको अवस्था, वासलातको आकार, विद्यमान सबल एवं दुर्बल पक्ष तथा अवसर र चुनौतिहरु, बैंक तथा वित्तीय संस्थामा कार्यरत कर्मचारीले पालना गर्नुपर्ने आचरण तथा अनुशासन सम्बन्धी जानकारी ।
- (७) राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रियस्तरका प्रमुख आर्थिक घटनाक्रम एवं प्रमुख अन्तर्राष्ट्रिय संघ संगठनहरु (UN, World Bank, WTO, IMF, ADB, SAARC, BIMSTEC, SAFTA) बारे जानकारी ।

खण्ड-ख: व्यवस्थापन तथा आर्थिक सम्बन्धी				छोटो उत्तर	४ प्रश्न X ५ अंक = २०			
				लामो उत्तर	३ प्रश्न X १० अंक = ३०			
पाठ्यक्रमको इकाई विभाजन								
बुँदा नं.:	१	२	३	४	५	६	७	
प्रश्न संख्या:	१	१	१	१	१	१	१	

- (1) **General Management:** Organization: concept, Structure, objectives & principles, Communication system, Organization change & development, Organization cultural, Organization governance. Management: concept, Principles, Types & Functions, Key management process.
- (2) **Human Resource Management:** Concept, function and importance of HRM, HR planning, Recruitment & selection, Training & development, Job description, Job specification & Job analysis, Motivation, Reward & punishment, Performance appraisal, Career planning.
- (3) **Economics:** Macro and Micro Economic Concept, Elements, Nepalese economy, Current status including analysis of macroeconomic indicators with trends and sectoral analysis; GDP, National income, Per-capita income, Interest rate, Inflation, Investment, Saving, Government Budgetary Operations: Revenue, Expenditures, Problems, Prospects, Issues and challenges, Government securities, International trade, Import, Export, Balance of payment, Money market, Capital market.
- (4) **Strategic & Risk Management:** Strategic planning framework, Strategy formulation process and methods, Strategy implementation and Strategy evaluation, SWOT analysis., Risk management concept, Identification, Types, Measurement, Risk management techniques and strategies in banking business and contingency planning and management.
- (5) **Project Management:** project identification, formulation and design, project appraisal, project implementation, monitoring and control.
- (6) **Fiscal & Monetary policy:** Current budgeting system, characteristics, objectives & program of current fiscal year budget, concept of monetary policy, characteristics, objectives and direction of current monetary policy.
- (7) **Information Technology:** Computer system (Input Device, Output Device), Operating system, Application software, MS office system, Internet, Intranet, Extranet, and e-mail system, Database management system, Hardware, Networking, Backup, Related threats. Need of core banking system (CBS) in banking business, Importance & related risks of CBS in banking institution.

(Handwritten signature)

द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी

खण्ड-क: व्यवस्थापन तथा वित्त	छोटो उत्तर		४ प्रश्न X ५ अंक = २०				
	लामो उत्तर		३ प्रश्न X १० अंक = ३०				
पाठ्यक्रमको इकाई विभाजन							
वृंदा नं.:	१	२	३	४	५	६	७
प्रश्न संख्या:	१	१	१	१	१	१	१

- (1) **Management:** Current issues of management, Management information system and its importance, Time management, Crisis management, Meeting management Conflict management, Change management, Knowledge management, Record management, Stress management, Office location & layout, Emerging management practices.
- (2) **Human Resource Management:** Succession planning, Career planning, Employee ethics, Human resource information system, Moral values, Retirement & Socialization, employee relation, Management and union relations, employee productivity, organization restructuring for effectiveness and management of change.
- (3) **Marketing Management:** Marketing concept and strategies; financial services marketing, customers and customer relationship management (CRM), product development, promotion, pricing, product and service delivery, competition and market research.
- (4) **Management of Financial Institutions:** Financial intermediation, Financial instruments, Loan management, Deposit management, Treasury management, Pricing of banking products, Interbank relationship, Branch management.
- (5) **Accounting:** Concept of Accounting, Types, Cost Accounting, Management Accounting, Account voucher, Trial balance, Profit & loss account, Balance, sheet, Cash flow statement, Reconciliation, Depreciation, Internal check and control, Budgeting system, Budgetary control, Capital budgeting, Profit planning. Cost of Capital, Base Rate Calculation.
- (6) **Financial Management:** Theories of financial management, Scope & importance of financial statement, Financial statement analysis, Financial planning and strategies, CAMELS Analysis, Financial planning and control, Fund management, Financial projection, Valuation, BEP and Leverage, Current asset management, Project management.
- (7) **Development Planning in Nepal:** Concept of planned economic development, Planning experiences, Current periodic plan, Linkage between periodic plans and annual budget, Public enterprise management and its problems and prospects, Public-private partnership, Economic reforms (privatization, liberalization and globalization), WTO and its impacts in banking industry and Financial Sector Development Strategy. Economic Policies: Monetary policy, Fiscal policy, Industrial policy, FDI policy, Trade & commerce Policy. Sectoral Development: Poverty alleviation, agriculture, industry, tourism, transport and communication.

खण्ड-ख: बैकिङ सम्बन्धी				छोटो उत्तर	४ प्रश्न X ५ अंक = २०			
				लामो उत्तर	३ प्रश्न X १० अंक = ३०			
पाठ्यक्रमको इकाई विभाजन								
बुँदा नं.:	१	२	३	४ र ५	६	७ र ८	९	
प्रश्न संख्या:	१	१	१	१	१	१	१	

- 1) **Banking Services:** Deposit service, types, sources of deposit, deposit mobilization & management, Credit service, types of credit, credit cycle, credit analysis, credit classification, credit management, Remittance service, Trade finance, Bank guarantee, Branchless banking, Any branch banking system (ABBS), Mobile banking, Internet banking, SWIFT, Draft, ATM, Demat, Debit card, Credit card, Forex business, POS, Good for payment Cheque, Manager's cheque, Locker, Financial literacy, Agency service, Marketing of banking products, Financial derivatives, Short & long term investment.
- 2) **Financial System in Nepal:** Financial Market in Nepal: Banking, Insurance, Capital market, Money market, Inclusive Financing and Growth: Inclusive growth, Rural financing, Rural agriculture financing, Including micro financing in Nepal: policies, institutional frameworks, achievements, prospects challenges and issues.
- 3) **Mergers Acquisitions & Corporate Restructuring:** Economic & Financial Setting of Business combinations, The Motives for mergers, Merger Valuation, Merger Financings, Merger Negotiations & Consequences of such corporate Activities.
- 4) **Prevention and Detection of Banking Crime and Frauds:** Money laundering, Financing on terrorism and Other banking crimes and frauds.
- 5) **Basel, IFRS, NFRS, FATF, Banking Fraud, KYC सम्बन्धी जानकारी ।**
- 6) **Institutional Assessment of ADBL:** institutional capacity, managerial efficiency and productivity, branch network, corporate image, financial soundness, problems, issues and challenges, Various products and services, service coverage, service quality and standard, future strategies for market penetration and technology innovation, Financial performance & SWOT Analysis of ADBL.
- 7) सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अर्थ, प्रकार, महत्व, सार्वजनिक उत्तरदायित्व तथा जवाफदेहिता, अन्तरशाखा कारोवारको परिचय, आवश्यकता, महत्व तथा व्यवस्थापन, बैकिङ व्यवसायमा ग्राहकको महत्व, ग्राहक पहिचान, मूल्याङ्कन तथा ग्राहक सम्बन्ध व्यवस्थापन ।
- 8) नेपालमा सार्वजनिक संस्थानहरूको अवस्था, अर्थतन्त्रमा योगदान, सम्भावना तथा चुनौतिहरू र नेपालमा वित्तीय क्षेत्र सुधार कार्यक्रमको प्रभावकारिता, उपलब्धी र प्रमुख चुनौतिहरू ।
- 9) बैकिङ व्यवसायमा कोष तथा ग्रैह कोषमा आधारित व्यवसायको अवधारणा, वर्गीकरण, आवश्यकता, सम्भावना तथा चुनौतिहरू, विप्रेषण, प्रतिपत्र, बैंक जमानत, ट्रेजरी, अन्तर बैंक कारोवार, बैकिङ व्यवसायमा अर्न्तनिहित जोखिमको अवधारणा, यसका प्रकार र सो को व्यवस्थापन सम्बन्धी जानकारी, कोष व्यवस्थापन, तरलता व्यवस्थापन, श्रोत परिचालन तथा वित्तीय अनुशासन सम्बन्धी जानकारी ।

 आर्थिक विकास बैंक लि.
 वित्तीय व्यवस्थापन विभाग
 काठमाडौं